

FrikirkeNet

NETVÆRK AF DANSKE FRIKIRKER

København, november 2017

FAKTA OM FRIKIRKER

Antal og kendetegn

Der er flere end 325 frikirker i Danmark. Tilsammen har de mindst 30.000 medlemmer. Variationen de enkelte kirker imellem er meget stor, men kendetegnende for de fleste frikirker er:

Åbenhed: Alle er velkomne - også til at undersøge, hvad der foregår, og det koster ikke noget at deltage

Relevans: Præsten prøver at overføre prædikenens pointer på hverdagslivet

Socialt engagement: Frikirker ønsker at være en del af løsningen på samfundets mange udfordringer

Klassisk kristendom i moderne indpakning: Frikirkerne bygger på de oldkirkelige bekendelser i lighed med Folkekirken. Det repræsenterer klassisk kristendommen, men indpakningen er moderne i form af stilen: Musikken er up to date og omgangsformen er afslappet og ligetil.

Frivillighed: Man inviteres til at engagere sig i gudstjenester og andre aktiviteter. I mange frikirker er antallet af frivillige lige så højt som antallet af medlemmer.

Fællesskab: Den kristne tro udfolder sig bedst i samspil med andre. Derfor lægges der vægt på både socialt samvær, men også typisk små netværksgrupper, der mødes i løbet af ugen for at tale om livet og troen.

Spiritualitet: Fokus på den åndelige dimension af tilværelsen og en personlig relation til Jesus.

Sådan forløber en gudstjeneste i en frikirke

Liturgien i frikirker er meget forskellig. Nogle kirker har mange år på bagen og har udviklet en forholdsvis fast form, mens andre er nystartede og stadig meget eksperimenterende. Dertil kommer, at nogle kirker har flotte kirkebygninger, mens andre blot holder til i et lejet fabrikslokale. Nogle har slet ingen lokaler, men mødes i private hjem, i det lokale forsamlingshus eller på et bibliotek.

Dermed kan det være vanskeligt at definere, hvad en typisk frikirkelig gudstjeneste er, men vi gør alligevel forsøget:

En frikirkegudstjeneste vil typisk have nogle af følgende elementer:

- Velkomst
- Måske en sang eller en salme
- Indledning med et vers fra Bibelen, en oplevelse eller lignende samt en kort bøn
- En sektion med rytmisk musik (med instrumenter som trommer, elbas, elguitar, keyboard) som man kalder lovsange. Omkvædet gentages en del gange, og mellem sangene kan der være ultrakorte pauser til bøn og refleksion
- Prædiken med mange eksempler, ofte krydret med powerpoints eller videoklip på storskærm

Hvem betaler?

Når det gælder økonomien, må frikirkerne stort set klare det selv. Er man glad for frikirkemodellen og vælger man den som sin kirkeform, ved man også, at der er noget, der skal betales: Lokaler, medarbejdere og aktiviteter.

Og det gør man så, dog ikke over et fast medlemsgebyr, men ved frivillige bidrag. Denne frie kultur skyldes, at de fleste frikirker er født ud af folkelige vækkelsesbevægelser. Det er græsrodderne, der tæller!

Frikirkernes medlemstal i 2011 (cirkaangivelser):

Apostolsk Kirke: 3.000

Baptistkirken: 5.200

Frelsens Hær: 1.200

Metodistkirken: 1.300

Det Danske Missionsforbund: 2.100

Pinsekirkerne: 5.300

Selvstændige danske frikirker: 5.000

Dertil kommer, at flertallet af de flere end 250 internationale kirker og migrantmenigheder, der findes i Danmark, er frikirker. Sammenlagt skønnes de internationale kirker at tælle flere end 15.000 personer.

Historisk rids med meget stor pensel:

Kirkens historie begynder en pinsedag for knap 2.000 år siden, hvor Helligånden kom til jorden - 10 dage efter Kristi himmelfart. Mange frikirker regner deres rødder tilbage til denne kirke, hvilket blandt andet ses af tidligere valgsprog som "Tilbage til urkristendommen".

De første 300 år af kristenhedens historie var kirken på mange måder at sammenligne med en nutidig ngo - den havde græsrodsstruktur, et stort socialt engagement og udfordrede på mange måder statsmagten og den etablerede orden, hvor blandt andet slaveri og manglende ligestilling mellem kønnene var normen. Det var først med kejser Konstantin 1. Den Store (280-337), at begrebet stats-/rigskirke eller konge-/kejserkirke opstod - hvilket er forudsætningen for, at man århundreder senere kan begynde at tale om frikirker i betydningen ikkestatslige kirker.

De næste mange århundreder var stats-/kejserkirken den primære form for kirke. Dengang var kristendommen stort set lig med den katolske kirke inklusiv den ortodokse kirke, som dog skilte sig ud i 1054. Med reformationen i begyndelsen af 1500-tallet kom

også den protestantiske kirke til. Op igennem kirkehistorien har der dog været forskellige grupperinger, som definerede sig selv i modsætning til den dominerende moderkirke - fx donatismen i 300-tallet.

Danske frikirkers rødder:

Rødderne til de frikirker, som vi har i Danmark i dag, kan spores tilbage til de anabaptister, som fandtes i 1500-tallet. Bevægelsen var på trods af modstand fra Luther og andre ganske livskraftig, og i midten af 1600-tallet var der således flere end 100 baptistkirker i England. Siden, i 1727, fremkom hernnhutterne (Brødre menigheden)* i Tyskland, som i 1773 grundlagde byen Christiansfeld i Danmark. Dernæst opstod Metodistkirken (England, 1784), Adventistkirken (USA, 1863), Frelsens Hær (England, 1865), og Missionsforbundet (Sverige, 1878). I begyndelsen af 1900-tallet opstod pinsebevægelsen (1906), som i Danmark primært er repræsenteret ved Apostolsk Kirke, pinsekirkerne (hvis kirkesamfund nu hedder Mosaik), Vineyard med flere. De fleste frikirker i Danmark er først kommet til efter Grundloven i 1849, hvor frikirkerne fik officiel anerkendelse. Undtagelsen er Baptistkirken og Metodistkirken. Flertallet af danskerne er i dag medlemmer af folkekirken - omkring 75 procent (2016). Globalt set er frikirkerne dog langt mere udbredte end statskirker. Det kirkelige billede herhjemme udgør dermed en undtagelse fra den globale mainstream.

FAQ

Selv om frikirker har været en del af kirkelandskabet i Danmark i flere end 175 år, er det stadig et ubeskrevet blad for mange. Her skal vi forsøge at give korte svar på de hyppigste spørgsmål om frikirker.

1. Hvordan adskiller en frikirke sig fra folkekirken?

Frikirker og folkekirker hviler på det samme grundlag og har samme trosbekendelse, men en frikirke er selvfinansierende og bestemmer selv, hvilken form gudstjenesterne skal have, og hvad de skal indeholde (ligesom i øvrigt den folkekirkelige valgmenighedsmodel gør).

Personlige trosoplevelser er endvidere vigtige for frikirkerne, og flere steder vil man rangere en præsts oplevelse af kald til præstegerningen højere end teologisk uddannelse - om end man i de senere årtier har gjort meget ud af, at præsterne også har en solid teologisk ballast.

Dertil kommer, at de fleste frikirker bruger rytmisk musik og moderne instrumenter - orgler er der meget få af. De fleste frikirker døber først mennesker, når de er gamle nok til selv at have taget stilling til den kristne tro - barnedåb praktiseres dog i nogle få frikirker (Metodistkirken og - i meget få tilfælde - Missionsforbundet).

En del frikirker har endvidere en café eller et cafeteria, hvor man i forbindelse med gudstjenester og andre arrangementer sælger kaffe og lette anretninger.

NB! Det skal dog bemærkes, at alt ovenstående også vil kunne findes i flere folkekirker - kun vil der i folkekirken ikke forekomme dåb af voksne, som er barnedøbte.

Mangfoldigheden i den kirkelige verden er så stor, at visse frikirker i udtrykket vil opleves som en klassisk folkekirke, mens visse folkekirkegudstjenester vil opleves som frikirkelige med rytmisk musik og en mere fri liturgi.

2. Er frikirke det samme som sekt?

Absolut ikke! En sekt er blandt andet kendetegnet ved, at man mener, man er de eneste rigtige, og man har som regel en guru eller en stærk, diktatorisk ledelse. Man vil ofte isolere sig og holde sig fra at samarbejde med andre end ens ligesindede.

Dette står i stærk kontrast til frikirker, hvor man går ind for teambaseret, pluralistisk lederskab, og hvor man gerne arbejder sammen med andre kirker, samfundsaktører og borgere. Dertil kommer, at alle frikirkesamfund har en ansvarligheds- og omsorgsstruktur, som sikrer, at den enkelte præst eller kirke ikke ryger ud af en tangent eller kommer til at stå helt alene med sine udfordringer.

3. Hvordan bliver man medlem af en frikirke?

Hver frikirke har egne procedurer for medlemsoptagelse, og flere steder er medlemsbegrebet flydende, idet man ikke har deciderede medlemmer, men blot en kontaktliste med personer tilknyttede kirken. De steder, hvor medlemskabet er mere formelt med medlemskartotek og faste procedurer for indmeldelse, gælder helt grundlæggende, at kan man blive medlem, hvis man tror på Jesus Kristus og er blevet døbt. Det er gratis at blive medlem. Alle udgifter dækkes ind gennem frivillige gaver.

4. Hvad hvis man er medlem af folkekirken?

Når man melder sig ind i en frikirke, er det i en eller anden grad, fordi man søger et alternativ til folkekirken. Man kan derfor ikke være medlem af både folkekirken og en frikirke - at melde sig ind i en frikirke betragtes af folkekirken som en de facto udmeldelse af folkekirken. Dette er dog noget, som folkekirken i øjeblikket diskuterer, om skal ændres.

5. Er der noget, man ikke må i en frikirke?

At være kristen er at efterfølge Kristus. At være kirke er at leve i et kristent fællesskab. Det kristne liv handler med andre ord om en relation til Gud og til medmennesket. Det handler ikke om bestemte regler, som skal følges.

Kærlighedsrelationen til Gud og til medmennesket er det overordnede "bud", som man følger - det vil sige, at man filtrerer sine handlinger, holdninger og livsstil igennem gennem dette spørgsmål: Skader eller styrker det min kærlighedsrelation til Gud og til mit medmenneske? Nogle gange citeres kirkefaderen Augustin i den forbindelse: "Elsk Gud, og gør, hvad du vil."

6. Kan man blive døbt i en frikirke?

Ja, alle kirker har en dåbspraksis. Eneste undtagelse er Frelsens Hær, der ikke praktiserer sakramenterne. Men hvor man i folkekirken bliver døbt for at blive et Guds barn, er dåben i frikirkerne mere en bekendelse, der markerer, at den, der døbes, tror på Gud og allerede er et Guds barn. Dette syn på dåb gælder også for barnedåb i Metodistkirken og Missionsforbundet.

Mange af dem, som bliver døbt som voksne i frikirkerne, er også barnedøbte. Når de lader sig døbe som voksne, sker det som regel, fordi de har brug for at markere en omvendelse til Gud, som har fundet sted i deres liv.

7. Kan man blive gift i en frikirke?

Frikirker har som alle anerkendte og godkendte trossamfund ret til at foretage vielser med borgerlig gyldighed efter ægteskabsloven. Mindst en af parterne skal dog være medlemmer af den pågældende frikirke.

8. Kan frikirker forrette begravelser?

Man kan blive begravet ud fra en frikirke. Selve begravelsen eller bisættelsen finder som regel sted på almindelige kirkegårde og begravelsespladser. Ved begravelser er det bedemanden, der koordinerer det hele. Familien skal blot give til kende, i hvilken sammenhæng man ønsker at jordfæste den pårørende. Det er forskellige fra kommune til kommune, om det koster ekstra at få en gravplads, når man ikke er medlem af folkekirken.